

Toetsingsadvies over de aanvulling op het
milieueffectrapport Baggerberging Utrecht

19 oktober 2001

579-210

ISBN 90-421-0871-1
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan Gedeputeerde Staten van de
provincie Utrecht
Dienst Water en Milieu
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

uw kenmerk
2001WEM002333i

uw brief
2 juli 2001

ons kenmerk
579-207/HI/eh/cv

onderwerp
Toetsingsadvies Baggerberging Utrecht

doorkiesnummer
(030) 234 76 27

Utrecht,
19 oktober 2001

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over de aanvulling op het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de partiële herziening van het Baggerbergingsplan provincie Utrecht 1997-2001.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

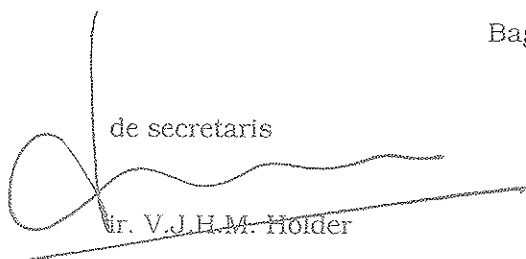
ir. M.G. Ketting,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Baggerberging Utrecht

Toetsingsadvies over de aanvulling op het milieueffectrapport
Baggerberging Utrecht

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffect-
rapport over Baggerberging Utrecht,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht door de Commis-
sie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Baggerberging Utrecht,

de secretaris

ir. V.J.H.M. Holder

de voorzitter

ir. N.G. Ketting

Utrecht, 19 oktober 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER DE AANVULLING OP HET MER.....	3
3. TOELICHTING OP HET ALGEMENE OORDEEL.....	4
3.1 Gevoeligheidsanalyse multicriteria analyse	4
3.2 Toegekende scores	4
3.3 Baggerzwaartepunt	7
3.4 Kosten	7

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 juli 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen, over de inhoud van de aanvulling op het MER
 - 1a Brief van Commissie m.e.r. met aanvullende richtlijnen voor de inhoud van de aanvulling op het MER
 - 1b Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 november 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om een voorlopig oordeel te geven over de aanvulling op het MER
 - 1c Voorlopig oordeel van de Commissie m.e.r over de inhoud van de aanvulling op het MER
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 115 d.d. 19 juni 2001
 - 2a Kennisgeving verlenging ter inzage legging in Staatscourant nr.139 d.d. 23 juli 2001
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Aanvullende gevoeligheidsanalyse op scores

1.

INLEIDING

In het Baggerbergingsplan 1997-2001 is de locatie Zevenhuizen aangewezen als voorkeurslocatie voor baggerberging. Aan dit besluit lag een locatiekeuze MER ten grondslag, waarin 10 locaties in de provincie Utrecht zijn vergeleken op milieueffecten. In dit MER uit 1996 zijn voor de verschillende locaties put- en/of landdepots met elkaar vergeleken.

Bij de uitwerking van de plannen op de locatie Zevenhuizen is als voornemen een afwijkende depotvorm beschreven, namelijk een depot dat gedeeltelijk onder maaiveld ligt en boven maaiveld wordt omringd met een kade, het zogenaamde omkaderde depot. Een dergelijk omkaderd depot heeft andere milieueffecten dan een put- of landdepot. Wanneer deze depotvorm meegenomen zou zijn in de locatiekeuzestudie, had dit mogelijk tot een andere voorkeursvolgorde van locaties geleid. Om deze reden hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht besloten om een aanvulling op het MER uit 1996 op te laten stellen, waarin omkaderde depots in de locatievergelijking worden meegenomen.

Deze Aanvulling op het MER Baggerberging Utrecht dient ter onderbouwing van een hernieuwd besluit over de keuze van een locatie voor baggerspecieberging in een partiële herziening van het Baggerbergingsplan 1997-2001. Het betreft derhalve een locatiekeuze MER. Inrichtingsaspecten die niet onderscheidend zijn voor de verschillende locaties komen niet in dit MER aan de orde maar zijn onderwerp voor het inrichtingsMER voor de gekozen locatie.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) is bij brief van 27 april 2000 gevraagd aan te geven in hoeverre de op 27 september 1994 vastgestelde richtlijnen, inclusief de concept-offerte aanvraag voor de Aanvulling voldeende basis boden voor het opstellen van de Aanvulling op het MER Bagger-specieberging. De Commissie heeft geconcludeerd dat de oorspronkelijke richtlijnen als basis kunnen dienen voor de Aanvulling op het MER, zij het dat op onderdelen er enige aanpassing of specificatie noodzakelijk was om aan te kunnen sluiten bij de actuele situatie¹.

Op verzoek van Gedeputeerde Staten² heeft de Commissie op 21 december 2000 een voorlopige reactie gegeven op de concept Aanvulling op het MER³.

Bij brief van 2 juli 2001⁴ heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht de Commissie in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de inhoud van de (definitieve) Aanvulling op het MER. Deze Aanvulling is op 20 juni 2001 ter inzage gelegd voor een periode van 4 weken⁵. Tussentijds is de inspraakperiode verlengd tot 14 september 2001⁶.

¹ Zie Bijlage 1a (579-141).

² Zie bijlage 1b (579-149a).

³ Zie bijlage 1c (579-167).

⁴ Zie bijlage 1.

⁵ Zie bijlage 2.

⁶ Zie bijlage 2a.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁷ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁸, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- * informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- * informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- * aan de richtlijnen van het MER⁹, zoals vastgesteld op 27 september 1994;
- * op eventuele onjuistheden¹⁰;
- * aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER¹¹.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het Voorontwerp partiële herziening Baggerspeciebergingsplan Utrecht 1997-2001. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

⁷ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁸ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁹ Wm, artikel 7.23, lid 2.

¹⁰ Wm, artikel 7.23, lid 2.

¹¹ Wm, artikel 7.10

2.

OORDEEL OVER DE AANVULLING OP HET MER

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in de Aanvulling op het MER aanwezig is om een besluit te kunnen nemen over de aanwijzing van een locatie voor baggerspeciebergiging met een capaciteit van minimaal 2 mln. m³ in het kader van de partiële herziening van het Baggerbergingsplan 1997-2001.

Het MER is een goed leesbaar stuk en bevat een compacte samenvatting waarin de belangrijkste informatie is opgenomen. De Commissie gaf reeds bij haar voorlopige reactie aan dat de gegevens uit het oorspronkelijke MER uit 1996 over het algemeen goed geactualiseerd zijn, zoals de gegevens over de cultuurhistorische waarden. De visualisatie van de effecten op het landschap voegt ten opzichte van het oorspronkelijke MER waardevolle informatie toe.

In het MER is met behulp van multicriteria analyse vanuit verschillende visies (natuur, mens en gewogen) een voorkeursvolgorde aangegeven voor de in de aanvulling onderzochte 7 locaties. Een gevoeligheidsanalyse op de toekenning van *gewichten* aan de verschillende criteriumgroepen geeft aan dat de voorkeursvolgorden enigszins wijzigen maar dat de conclusies uit het MER niet wezenlijk worden beïnvloed. Hiermee wordt een eerste indicatie gegeven over de robuustheid van de conclusies uit het MER.

Er is echter niet alleen sprake van onzekerheden in toegekende gewichten maar ook onzekerheden en op enkele criteria onjuistheden¹² in de *feitelijke scores*. Omdat de hiervoor gemelde gevoeligheidsanalyse op toegekende gewichten al aangaf dat de voorkeursvolgorde redelijk robuust is, merkt de Commissie het ontbreken van een gevoeligheidsanalyse op scores niet aan als een essentiële tekortkoming. Zij heeft tijdens de toetsing wel de wenselijkheid van een gevoeligheidsanalyse op scores kenbaar gemaakt bij de provincie. Daarop heeft de provincie besloten om alsnog een gevoeligheidsanalyse op de scores uit te voeren, rekening houdend met de door de Commissie aangegeven onzekerheden en onjuistheden. Ook uit deze gevoeligheidsanalyse blijkt dat de voorkeursvolgorde in lichte mate wordt beïnvloed door onzekerheid in scores, maar dat de rangschikking van de locaties niet wezenlijk wijzigt. Hiermee is een goede onderbouwing gegeven van de betrouwbaarheid van de resultaten.

In hoofdstuk 3 wordt een toelichting gegeven op dit algemeen oordeel.

¹² Zie hoofdstuk 3.

3. TOELICHTING OP HET ALGEMENE OORDEEL

3.1 Gevoeligheidsanalyse multicriteria analyse

Zowel bij de toetsing van het oorspronkelijke MER in 1996 als bij haar voorlopig oordeel over de Aanvulling op het MER heeft de Commissie opmerkingen gemaakt over het uitvoeren van een gevoeligheidsanalyse op de resultaten van de multi-criteria (mca)analyse.

Het belang van de verschillende criteriumgroepen (bodem en water, landschap, lucht e.d.) en van verschillende criteria binnen deze groepen wordt in een mca vertaald in het toekennen van gewichten. Het toekennen van gewichten is subjectief. Een gevoeligheidsanalyse op de toekenning van deze gewichten is om deze reden noodzakelijk. Het Aanvullend MER geeft een goede gevoeligheidsanalyse op de toekenning van de *gewichten* van criteria binnen de criteriumgroepen en tussen de criteriumgroepen onderling.

Gezien de onzekerheden in de veelal globale (kwalitatieve) informatie en in de daaraan gekoppelde scores is een gevoeligheidsanalyse op veranderingen op scores echter ook gewenst. Hiermee kan de robuustheid van de scores verder worden onderbouwd en kunnen twijfels over de betekenis van de resultaten worden weggenomen¹³. Een dergelijke gevoeligheidsanalyse kan relatief eenvoudig worden uitgevoerd door aan alle effecten onzekerheidspercentages toe te kennen en met behulp van het zogenaamde Monte Carlo programma een analyse te maken van de gevolgen van deze onzekerheden op de voorkeursvolgorde van locaties.

De provincie heeft tussentijds besloten om een dergelijke gevoeligheidsanalyse op toegekende scores alsnog uit te voeren (zie voor de resultaten bijlage 5). Daarbij is als basis een onzekerheid in scores van 20% gehanteerd. In een tweede benadering is voor een aantal criteria een onzekerheidspercentage van 40% gehanteerd in verband met de grotere onzekerheid in de scores op dit criterium. Uit deze analyse blijkt dat de voorkeursvolgorde voor de gunstigst scorende locaties enigszins gevoelig is voor onzekerheden. Deze gevoeligheid is echter niet dermate groot dat de conclusies uit het MER zouden moeten worden aangepast.

Bij de uitgevoerde gevoeligheidsanalyse is rekening gehouden met onderstaande opmerkingen van de Commissie over de toegekende scores.

3.2 Toegekende scores

Flora, fauna en ecosystemen

In de Aanvulling op het MER worden de locaties bij het aspect flora, fauna en ecosystemen vergeleken op onder andere de aquatische ecologie (C4: het voorkomen van waardevolle sloot- en oevermilieu's). Op basis van de kaart in

¹³ In de inspraakreactie van met name de Vereniging Geen Uitbreiding Stort (Bijlage 4, nr. 1) wordt bij meerdere scores kritische kanttekeningen geplaatst.

Bijlage 4 van het Beleidsplan Natuur & Landschap Utrecht (BNLU) komt de Commissie tot andere scores, te weten:

- De Natewisch - in plaats van ++ ; dit gebied ligt volgens deze kaart namelijk voor een groot deel in gebied met waardevolle oevers en sloten;
- De Haar Oost en Zevenhuizen ++ in plaats van 0; beide locaties liggen volgens deze kaart buiten een waardevolle aanduiding op de kaart.

Landschap

Zoals reeds vermeld onder het algemeen oordeel is de waardering van de locaties op het punt van cultuurhistorische waarden en archeologie sterk verbeterd. De visueel-ruimtelijke effecten worden op een goede wijze ondersteund met fotomontages.

Bij de scores op het criterium 'landschappelijke inpassing' plaatst de Commissie echter de kanttekening dat de scores, volgens informatie van de provincie Utrecht, zijn gebaseerd op de waarneming van één landschapsdeskundige, die vervolgens binnen de provincie is gecheckt. Een objectieveerbare waardering, zoals bijvoorbeeld met een panel van deskundigen, is niet uitgevoerd. Dit leidt tot onzekerheid in de scores op met name de criteria D6, D7 en D9. De gevolgen van deze onzekerheden kunnen in een gevoeligheidsanalyse op scores worden nagegaan.

Bestaande geur- en geluidbronnen

In de Aanvulling op het MER worden de locaties vergeleken op de criteria Aanwezigheid bestaande geurbronnen (F1) en Aanwezigheid bestaande geluidbronnen (G1). Indien bestaande bronnen aanwezig zijn wordt dit als positief aangemerkt. Toevoeging van geur of geluid wordt geacht weg te vallen wanneer deze nieuwe bron zich bevindt binnen het invloedsgebied van een al aanwezige bron.

Voor geluid is een dergelijke uitgangspunt te hanteren mits de geluidemissie van de nieuwe bron het achtergrondgeluidniveau niet overschrijdt. Voor dit achtergrondgeluidniveau zijn continue bronnen bepalend. Het meewegen van de nabijheid van spoorwegen of vliegtuiglawaai is in dit verband discutabel, omdat dit een discontinu bron is. De Aanvulling op het MER geeft niet aan op basis van welke bestaande bronnen de scores tot stand zijn gekomen. De ++ scores voor de locaties de Knoest, de Haar-Oost en Zevenhuizen lijken (terecht) gebaseerd te zijn op de nabijheid van een hoofdweg (A1 of A27). De ++ score voor Zwaanwijck roept vragen op omdat op deze locatie geen continue geluidbron aanwezig is volgens het MER.

Voor geur kan het uitgangspunt van wegvallen van een nieuwe bron ten opzichte van bestaande bronnen naar de mening van de Commissie niet gehanteerd worden. Naar haar mening moet volstaan worden met het criterium Aanwezigheid geurgevoelige objecten binnen 500 meter (F2).

Overigens constateert zij een discrepantie tussen de informatie uit Basisrapport 2 van het oorspronkelijke MER en de scores in de Aanvulling op het MER. In Basisrapport 2 staat aangegeven dat, behalve op de locatie Zevenhuizen, op geen van de locaties geurbelasting aanwezig is. Toevoeging van een nieuwe bron moet dus tot een - - score leiden bij alle locaties uit de Aanvulling, met uitzondering van de locatie Zevenhuizen. Desalniettemin scoren zij + +. Een verklaring hiervoor ontbreekt.

Capaciteit

De score-toekenning op het criterium capaciteit (H) is voor Zevenhuizen te hoog voor zowel het putdepot als voor het omkaderde depot. Dit is het gevolg van een foutieve afronding. Naar de mening van de Commissie moeten deze op basis van de informatie en gehanteerde systematiek in de Aanvulling zijn

- voor put – (ipv 0)
- voor het omkaderde depot 0 (ipv +)

Daarnaast gaat informatie verloren door met kwalitatieve scores (++/--) te werken in plaats van met de kwantitatieve informatie (aantal hectares). De Commissie heeft dit uitgewerkt in onderstaande tabel. Uit deze tabel blijkt dat de verschillen tussen de locaties beter tot hun recht komen bij de kwantitatief gestandaardiseerde scores bij vier van de locaties (zie *). Deze standaardisatie heeft geen invloed op de rangschikking van de locaties voor het criterium capaciteit, maar wel op de integrale vergelijking van de locaties volgens de drie visies (mensgericht, natuurgericht, gewogen). Juist bij het criterium capaciteit, dat als enige het groeps criterium 'capaciteit' weergeeft, is een nauwkeurigere berekening op zijn plaats.

Locatie	inrichting	Opp. aan- wezig	Opp. nodig	Ver hou- ing	kwantitatief gestandaard. waarde	Kwalitatief gestandaard. waarde
De Knoest (1)	Put	46	20	2.30	0.15	0.25 (-) *
	Omkaderd	46	15	3.07	0.53	0.50 (0)
Polder Blokhoven (4)	Put	36	20	1.80	0.00	0.00 (- -)
	Omkaderd	36	15	2.40	0.20	0.25 (-)
De Natewisch (5)	Put	233	20	11.65	1.00	1.00 (++)
	Omkaderd	233	15	15.53	1.00	1.00 (++)
De Haar Oost (7)	Put	141	35	4.03	1.00	1.00 (++)
	Omkaderd	141	25	5.64	1.00	1.00 (++)
Zevenhuizen (8)	Put	87	35	2.49	0.24	0.25 (-) *
	Omkaderd	87	25	3.48	0.74	0.50 (0) *
Oosterpolder (9)	Put	120	35	3.43	0.71	0.50 (0) *
	Omkaderd	120	25	4.80	1.00	1.00 (++)
Zwaanwijck (10)	Put	78	20	3.90	0.95	0.75 (+) *

3.3 Baggerzwaartepunt

Het Aanvullende MER geeft onder 2.1. informatie over het verwachte aanbod van baggerspecie in de provincie Utrecht. Uit deze informatie blijkt dat de gezochte locatie met een capaciteit van ca 2 miljoen m³ niet groot genoeg zal zijn om het gehele aanbod uit de provincie Utrecht te kunnen storten. Voor de bepaling van de verschillen in milieueffecten tussen stortlocaties is dan de vraag relevant of sprake zal zijn van selectie naar baggerlocatie op basis van prioriteitstelling. De afstand tussen baggerlocatie en stortlocatie is immers één van de milieucriteria waarop de locaties moeten worden vergeleken.

Het Aanvullend MER geeft aan dat de markt bepaalt welk deel gestort zal worden, volgens het principe 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Om toch de afstand van baggerlocatie ten opzichte van de verschillende stortlocaties als factor mee te kunnen wegen is er in de Aanvulling op het MER voor gekozen om de afstand van het baggerzwaartepunt van alle aanbod in Utrecht (de Bilt) ten opzichte van de stortlocaties mee te wegen.

Deze keuze van de provincie Utrecht om uit te gaan van de vrije marktwerking, stelt de Commissie niet ter discussie. Zij volstaat met te constateren dat met een meer sturende benadering vanuit de provincie er mogelijk milieuwinst te halen is. Daarnaast had ook uitgaande van het vrije marktmechanisme, op basis van de vermarktbaarheid van de vrijkomende grond op de baggerlocatie en de baggerurgentie een inschatting gemaakt kunnen worden van locaties, die als eerste in aanmerking komen voor baggeren. Ook daarmee had een beter inzicht gegeven kunnen worden in de mate waarin de stortlocaties zich onderscheiden op het punt van afstand ten opzichte van de baggerlocatie.

3.4 Kosten

De Commissie heeft waardering voor het feit dat, ofschoon niet verplicht, een poging gedaan is om de verschillen in kosten zichtbaar te maken. Het aanvullend MER geeft immers terecht aan dat de kosten zeer bepalend zullen zijn bij een keuze tussen de alternatieve locaties.

Het aanvullend MER geeft in paragraaf 4.2.9. informatie over de relatieve verschillen in kosten aan de hand van een 7 tal criteria. De criteria *Indicatie aanwezigheid van vermarktbaar zand en Onderhoudskosten* zijn kwalitatief ingeschat. Een kwantitatieve benadering met behulp van een netto-contante waarde had een beter inzicht kunnen geven in de verschillen in kosten. De Commissie onderkent echter dat een dergelijke meer kwantitatieve benadering minder goed aansluit bij het globale niveau van een MER voor een locatiekeuze.

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 juli 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

provincie :: Utrecht

Dienst Water en Milieu

Pythagoraslaan 101
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan:
De Commissie voor de m.e.r.
t.a.v. Mevrouw Van Hulst
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Tel. 030-2589111

	Commissie voor de milieu-energieaanpak	Fax 030-2583139 http://www.provincie-utrecht.nl
	ingekomen : ' 4 JULI 2001	
nummer		
doosnr	579-174	
kopie naar :	HL/Sc/kib	eh

Datum: 2 juli 2001
Nummer: 2001WEM002333i
Uw brief van -
Uw nummer -
Bijlage: 2

Sector: MSM
Referentie: Jan de Rooij
Doorkiesnummer: 030-2583352
Faxnummer: 030-2582424
E-mailadres: jan.de.rooij@provincie-utrecht.nl
Onderwerp: Verzoek om advies aanvulling locatie-MER Baggerberging provincie Utrecht

Geachte mevrouw van Hulst,

In haar vergadering van 20 februari 2001 heeft het college van gedeputeerde staten van de provincie Utrecht de aanvulling van het locatie-MER baggerberging provincie Utrecht aanvaard. Tegelijkertijd is het voorontwerp partiële herziening van het baggerbergingsplan provincie Utrecht vastgesteld. Op 20 maart 2001 heeft het college van gedeputeerde staten besloten om de procedure tijdelijk op te schorten. Op 5 juni 2001 heeft het college van gedeputeerde staten besloten om de procedure rondom de aanvulling van het locatie-MER te hervatten door uitvoering te geven aan de besluiten van 20 februari 2001.

Op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer stellen wij u in de gelegenheid om over de aanvulling van het locatie-MER advies uit te brengen.

De aanvulling van het locatie-MER baggerberging provincie Utrecht en het voorontwerp partiële herziening baggerbergingsplan 1997-2001 liggen van 20 juni 2001 tot en met 18 juli 2001 ter inzage. Op 11 juli 2001 zal in zaaiencentrum De Houtrust in Hooglanderveen een inspraakavond worden georganiseerd. Zodra alle inspraakreacties zijn ontvangen zullen wij u die doen toekomen.

De aanvulling van het locatie-MER en het voorontwerp partiële herziening Baggerbergingplan treft u bijgevoegd aan. Eerder al zijn u meerdere exemplaren toegestuurd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen

Ir. R. van Maalekom
Sector Hoofd Stad en Milieu

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan het College van Gedeputeerden Staten
van de provincie Utrecht
Dienst Water en Milieu
t.a.v. mevr. T. Kuipers
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

uw kenmerk
2000WEM001210i

uw brief
27 april 2000

ons kenmerk
579-141/HI/wt/eh

onderwerp
aanvulling MER Baggerspeciebergings
Utrecht

doorkiesnummer
(030) 234 76 27

Utrecht,
30 mei 2000

Geacht College,

In bovengenoemde brief verzocht u de Commissie om aan te geven of de eerder door u in 1994 vastgestelde richtlijnen voor het MER Baggerspecieplan Utrecht tezamen met de inhoud van de concept-offerte aanvraag voor de Aanvulling voldoende basis bieden voor het opstellen van de Aanvulling op het MER Baggerspeciebergings Utrecht. Naast put- en landlocaties zullen in deze aanvulling gecombineerde put/landlocaties met elkaar vergeleken gaan worden. Een dergelijke vergelijking is noodzakelijk om een onderbouwing te geven aan de voorkeurslocatie Zevenhuizen uit het oorspronkelijke MER en de voorgenomen inrichtingsvariant voor deze locatie. Daarbij geeft u aan dat de probleemstelling in de op te stellen aanvulling afwijkt van de probleemstelling voor het oorspronkelijke MER. De aanvulling moet informatie bieden voor besluitvorming over één locatie met een capaciteit van minimaal 2 mln. m³ baggerspecie.

De Commissie gaat er van uit dat de aanvulling op het MER de vorm krijgt van één document, waarin de nog bruikbare informatie uit het MER en de nieuwe informatie geïntegreerd worden tot één samenhangend MER. Tevens gaat zij ervan uit dat ingegaan wordt op de tekortkomingen van het oorspronkelijke MER, zoals die zijn geconstateerd in het toetsingsadvies van de Commissie van 13 februari 1997 en zijn opgenomen in de concept offerte aanvraag.

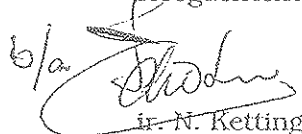
De vastgestelde richtlijnen tezamen met de inhoud van de concept offerte aanvraag kunnen naar de mening van de Commissie als basis dienen. Wel is op onderdelen een aanpassing of specificatie noodzakelijk is om er voor te zorgen dat de aanvulling gebaseerd wordt op actuele inzichten over de bruikbaarheid van locaties, over de wijze van baggerspeciebergings en de daaraan verbonden milieueffecten en om er voor te zorgen dat op een juiste wijze de locatie Zevenhuizen wordt vergeleken met andere mogelijke locaties.

Het betreft de volgende punten:

- de reden van het vervallen van 3 van de 10 oorspronkelijke locaties dient toegelicht te worden;
- het onderbouwen van de benodigde capaciteit van 2 à 2,5 mln m3, het actualiseren van de herkomst, hoeveelheden en samenstelling van de te storten baggerspecie, rekening houdend met nieuwe mogelijkheden voor reiniging en scheiding van de specie;
- per locatie een motivatie te geven van de keuze voor een bepaalde transportmodaliteit eventuele bewerking van de specie en de wijze van inbrengen van de specie in het depot;
- het actualiseren van de beleidsuitgangspunten waaraan getoetst dient te worden, zoals de Koepelnotitie en Utrechts perspectief, Provinciaal Waterhuishoudingsplan, het watersysteembeleid zoals uitgewerkt in Goed Water Centraal, de Nota Belvédère en de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte, Vogel- en Habitatrichtlijn;
- de stortvormen op de verschillende locaties dienen niet alleen op milieueffecten maar ook op kosten te worden vergeleken. In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de aanwezigheid van slecht doordringbare lagen niet zonder meer bepalend behoef te zijn voor de keuze voor een land versus putlocatie of voor de diepte van de stort. De verspreiding van verontreinigingen uit de stort naar bodem en grondwater blijkt beduidend kleiner te zijn dan jaren geleden is aangenomen. Kostenoverwegingen zullen hierdoor meer bepalend zijn voor de keuze van vorm en diepte van de stort;
- per locatie dient aangegeven te worden welke mitigerende (o.a. IBC) en compenserende maatregelen getroffen dienen te worden. De kosten van dergelijke maatregelen dienen onderdeel te vormen van de realisatiekosten per locatie.
- de termijn waarbinnen nieuwe gebruiksfuncties op de verschillende locaties mogelijk zijn. Daarbij dient met name aandacht besteed te worden aan de tijdsduur van ontwatering. Deze tijdsduur is namelijk sterk bepalend voor de geur en stof overlast.
- de beschrijving van de effecten op bodem- en grondwater dient te geschieden aan de hand van de juiste indicatoren, gebaseerd op de samenstelling van de baggerspecie. Wanneer de baggerspecie bijvoorbeeld in voor uitspoeling relevante hoeveelheden vluchtige (mobiele) organische contaminanten bevat, dusdanig dat de toelaatbare uitspoeling daardoor wordt bepaald, dan dienen deze als indicator voor het uitlooggedrag te worden gehanteerd in plaats van betrekkelijk immobiele organische contaminanten zoals gamma-HCH, PAK's en PCB's;
- bij de beschrijving van de effecten op het landschap wordt expliciet aandacht gevraagd voor de effecten op de structuur van het landschap en beeld dragers ondersteund door beeldmateriaal, zoals kaarten en fotomontages.

Ik ga er van uit dat bovenstaande onderwerpen deel uitmaken van de definitieve offerte-aanvraag.

Bij deze bevestig ik u dat de Commissie bereid is een concept-aanvulling op het MER voor te toetsen. Zij hoopt op deze wijze een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de aanvulling op het MER.

Hoogachtend,

b/a
ir. N. Ketting,
voorzitter werkgroep MER Baggerspecieberging

Bijlage 1b

579 - 149 a.

Aan:
de Commissie voor de milieu-effectrapportage
T.a.v. mevrouw V. ten Holder
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Datum	15 november 2000	Referentie	T.kuipers
Nummer	2000WEM003947i	Doorkiesnummer	030-2583847
Uw brief van	7 maart 2000.	Faxnummer	030-2582533
Uw nummer	579brief	E-mailadres	J.kuipers-Oldenhuus@provincie- Utrecht.nl.
		Onderwerp	Voortoetsing Aanvulling MER baggerberging

Sector Bodem&Afvalstoffen

Geachte mevrouw Ten Holder,

Refererend aan het gesprek met uw voorzitter op 11 februari j.l. verzoeken wij u om voortoetsing van het aanvullend MER Baggerberging Utrecht.

Op 9 november j.l. heeft u van ons tien exemplaren ontvangen van het definitieve eindconcept aanvulling MER Baggerberging Utrecht.

Uit dit eindconcept komt het beeld naar voren dat de locatie Zevenhuizen nog steeds een geschikte locatie is voor de berging van baggerspecie. Dit geldt zowel de realisering van een putdepot als in geval van de realisering van een omkaderd putdepot.

Alhoewel de locatie Zevenhuizen niet kan worden aangemerkt als het "meest milieuvriendelijke" alternatief, achten wij op dit moment geen gronden aanwezig om af te wijken van ons eerdere besluit om de locatie Zevenhuizen aan te wijzen voor de berging van baggerspecie.

Indien de definitieve aanvulling op het MER een ander beeld geeft van de situatie, kan dit uiteraard ook gevolgen hebben voor ons standpunt.

Ik hoop u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd en wacht uw reactie op het aangeboden concept eindrapport met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Water Provincie Utrecht
mevr. mr. J.G.J. Kamp

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Gedeputeerde Water Provincie Utrecht
mevrouw mr. J.G.J. Kamp
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

uw kenmerk
2000WEM0039471

uw brief
15 november 2000

ons kenmerk
579-167/HI/el-ab
ISBN 421-0773-1

Onderwerp
Voortoetsing aanvullend MER

Doorkiesnummer
(030) 234 76 27

Utrecht,
21 december 2000

Geachte mevrouw Kamp,

Met uw brief van 15 november 2000 verzocht u de Commissie een reactie te geven op het concept voor de aanvulling op het MER Baggerberging Utrecht. Onze opmerkingen bij deze voortoetsing treft u hierbij aan. Zoals u bekend, heeft de gevraagde voortoetsing een voorlopig karakter, aangezien de oordeelsvorming in korte tijd tot stand heeft moeten komen en inspraakreacties in deze fase nog niet beschikbaar zijn. Het definitieve oordeel over de inhoud van het MER zal gebaseerd zijn op de inhoud van de definitieve aanvulling, die volgens uw planning in het voorjaar van 2001 ter visie zal worden gelegd.

De Commissie heeft de inhoud van de conceptaanvulling getoetst aan de oorspronkelijke richtlijnen voor het MER van 27 september 1994, de tekortkomingen die in dit MER zijn gesignaleerd in het toetsingsadvies van de Commissie van 13 februari 1997, de offerteaanvraag voor de aanvulling en de aandachtspunten voor de aanvulling, zoals vermeld in mijn brief van 30 mei 2000.

1. Algemeen

De conceptaanvulling op het MER is een overzichtelijk en goed leesbaar stuk geworden. De gegevens uit het oorspronkelijke MER zijn over het algemeen goed geactualiseerd, zoals de gegevens over de cultuurhistorische waarden. De visualisatie van de effecten op het landschap voegt waardevolle informatie toe.

De Commissie constateert dat in de aanvulling bij enkele onderwerpen de berekeningen en uitgangspunten voor landdepots uit het oorspronkelijke MER zijn gebruikt, als ware deze ongewijzigd bruikbaar voor omkaderde depots, hetgeen niet juist is. Zij adviseert om de conceptaanvulling op het MER hierop te corrigeren en deze correcties, waar relevant, te laten doorwerken in de totale vergelijking van de alternatieven.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
website www.eia.nl
e-mail mer@eia.nl

Hieronder zijn de opmerkingen per onderwerp aangegeven, waarbij de indeling wordt gevolgd uit de conceptaanvulling. De opmerkingen over het aanbod van specie (2), de selectie van locaties (3), de beoordeling van de kosten (8) en de ontwikkeling van het mma (10) zijn daarbij het meest zwaarwegend.

2. Aanbod specie

In de aanvulling (pg 18) wordt er bij het bepalen van het volume te storten specie van uit gegaan dat het aanbod in de jaren 1995-2000 reeds is gestort of bewerkt. In het oorspronkelijke MER is dit aanbod begroot op 0,673 miljoen m³ (scenario 5). Tegelijkertijd wordt gesteld dat er sinds de publicatie van het oorspronkelijke MER nauwelijks gebaggerd is in de provincie vanwege het ontbreken van stortcapaciteit (pag 17). De twee constatering zijn in strijd met elkaar en behoeven toelichting.

Het voornemen gaat uit van een capaciteit van tenminste 2 miljoen m³. Het benodigde depotvolume op basis van het aanbod wordt gesteld op 3,7 miljoen m³ in geval van een putdepot en 2,9 miljoen m³ in geval van een landdepot. Deze cijfers zijn overgenomen uit het oorspronkelijke MER. Bij een omkaderd depot zal echter de consolidatie kleiner zijn dan bij een landdepot. Dit betekent dat het benodigde depotvolume hoger zal uitvallen dan oorspronkelijk berekend. De Commissie adviseert om de aanvulling op dit punt aan te passen..

De stap van een benodigd depotvolume van 2,9 resp 3,7 miljoen m³ uit de aanvulling naar een gewenst depotvolume van tenminste 2 miljoen m³ behoeft toelichting. Betekent dit dat er een selectie plaatsvindt van de bagger die in het depot gaat komen? En zo ja, welke criteria gaan daarbij gehanteerd worden? Een selectie kan van invloed zijn op de ligging van het baggerzwaartepunt en daarmee op de transportafstanden naar de verschillende locaties.

3. Onderzochte locaties

Bij de toetsing aan nieuw rijksbeleid (paragraaf 2.2.1) wordt gesteld dat géén van de locaties zich in of nabij een Vogelrichtlijngebied bevindt. Dit is niet juist. De locatie Oosterpolder grenst direct aan het Vogelrichtlijngebied Arkemheen. Dit gebied is tevens kerngebied van de EHS. De beschermingsformules, die voor een Vogelrichtlijngebied gelden, stellen dat wanneer sprake is van aantasting van wezenlijke waarden én er alternatieven voor handen zijn, in principe gekozen dient te worden voor dit alternatief tenzij redenen van groot maatschappelijk belang zich hiertegen verzetten. Nadrukkelijk dient dus te worden onderhouden dat het depot geen invloed heeft op de waarden in het gebied. Indien dit wel het geval is, komt deze locatie niet in aanmerking, aangezien alternatieven voor handen zijn.

De locatie Oosterpolder scoort in tabel 4.7 (effectscores op flora, fauna en ecosystemen) positief of neutraal op alle criteria, die ingaan op de aanwezige waarden en potenties. Gegeven de beschermingsformules voor de polder Arkemheen is hiervoor dus een expliciete motivering vereist.

4. Effecten op bodem en water

Criterium A1, de infiltratiesnelheid naar de ondergrond, wordt onderscheidend geacht voor putlocaties (8 mm per jaar) en landdepots (5 mm/jaar). Deze cijfers zijn overgenomen uit het oorspronkelijke MER. Echter geen informatie wordt gegeven over de infiltratiesnelheid bij omkaderde putdepots. Deze zal hoger zijn dan bij landdepots. De waarden voor putdepots en omkaderde depots zullen dicht bij elkaar liggen. De gegeven infiltratiesnelheden hebben tevens een grote bandbreedte. Daarnaast is sprake van diffusie, waarmee binnen dit criterium geen rekening wordt gehouden. Het geringe verschil tussen de infiltratiesnelheden bij respectievelijk een putdepot en een omkaderd depot, de grote bandbreedte in waarden en niet meegenomen diffusie, maken dat dit criterium niet als onderscheidend kan worden aangemerkt.

Criterium A5, risico's in verband met het falen van kunstmatige voorzieningen, wordt in het aanvullend MER bij omkaderde putdepots ten onrechte aanzienlijk hoger geacht dan bij putdepots. Deze risico's zijn verspreiding van verontreiniging naar het grondwater. Zij – en bodemisolatie zijn daarbij bepalend. Bij beide vormen depot zal mogelijk zij- en bodemisolatie aan de orde zijn. Om te kunnen bepalen of isolatie nodig is, dient globaal gecheckt te worden of de normen voor de hoeveelheid verontreiniging, die naar het grondwater vrij komen, inderdaad gehaald kunnen worden.

Het risico van het falen van de bovenafdichting schat de Commissie niet dermate zwaar in dat het als onderscheidend criterium kan worden gehanteerd.

5. Effecten op flora, fauna en ecosystemen

Om de beoordeling van de effecten op flora, fauna en ecosystemen te ondersteunen zijn kaartbeelden met daarop de waarden en gevoeligheden in en nabij de locaties gewenst.

6. Landschap en cultuurhistorie

De aanvulling op het MER geeft een uitgebreid beeld van de effecten per locatie op landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Het aanvullende MER stelt (op pag 50) dat er binnen de onderzochte locaties geen zogenaamde GEA objecten voorkomen. Onduidelijk is of het inmiddels verfijnde onderzoek door de provincie Utrecht, hierbij in aanmerking is genomen.

7. Woon- en leefmilieu

De locaties worden beoordeeld op het criterium E2 'recreatieve functies op en nabij de locatie'. Niet duidelijk is wat wordt verstaan onder de directe omgeving. Naast de locatie De Natwisch is een gebied ingericht als recreatiegebied, op de locatie Zevenhuizen vindt recreatief medegebruik plaats en deze locatie wordt doorkruist door een Lange Afstandpad vanaf de Randmeren. Dit komt niet tot uiting in de scores (tabel 4.13).

8. Beoordeling kosten

In het aanvullende MER zijn voor de afweging van de locaties de kosten gekoppeld aan de wijze van aanvoer en de afstand van de locatie ten opzichte van het baggerzwaartepunt. De Commissie wijst er op dat, wanneer in de definitieve aanvulling kosten als factor in de mca meegewogen worden, hierdoor een dubbeltelling ontstaat, namelijk bij Verkeer en bij Kosten.

Onderscheidende en meetbare criteria voor de kosten van depotvormen en locaties zijn naar de mening van de Commissie:

- de vermarktbaarheid van gewonnen zand;
- het al of niet omkaderen;
- het al of niet moeten treffen van IBC maatregelen

De vermarktbaarheid van de uit te graven grond kan ingeschat worden aan de hand van geologische kaarten. Een omkaderd depot heeft door een betere grondbalans veel minder transport bij aanleg. Het al of niet moeten treffen van IBC maatregelen kan globaal worden aangegeven. Ook de kosten voor grondgebruik kunnen worden ingeschat.

Met een netto-contante waarde berekening kunnen de varianten naast elkaar gezet worden en kan een voorkeur uit oogpunt van kosten bepaald worden.

9. Toepassing mca

In het aanvullende MER worden de scores op de alle criteria gemeten op een --/++ schaal. De omschrijvingen van de plussen en minnen per criterium zijn goed. De standaardisatie is eenduidig. De weging binnen de categorieën wordt goed onderbouwd. De weging tussen de categorieën onderling daarentegen niet. Zo wordt bijvoorbeeld geen verklaring gegeven waarom aan Capaciteit een gewicht van 10 wordt toegekend en aan Verkeer een gewicht van 5.

10. MMA

In het aanvullend MER wordt een voorkeursvolgorde van locaties in beeld gebracht aan de hand van twee visies, namelijk de natuurgerichte visie en de mensgerichte visie. Als mma wordt de combinatie van het locatiealternatief en inrichtingsalternatief aangemerkt dat vanuit de visie natuur het beste scoort. Bij de ontwikkeling van het mma hebben echter effecten op natuur niet bij voorbaat het primaat op de mens. De Commissie pleit ervoor om een gecombineerde gewichtenset te ontwikkelen voor het mma, waarin zowel de natuurgerichte benadering als de mensgerichte benadering verwerkt is.

De Commissie hoopt met deze opmerkingen een bijdrage te hebben geleverd aan de kwaliteit van de definitieve aanvulling op het MER Baggerberging Utrecht.

Hoogachtend,
ir. N.G. Ketting,
voorzitter van de m.e.r. werkgroep
Baggerspecieberging Utrecht
namens deze,

drs. J.J. Scholten
algemeen secretaris Commissie m.e.r.

